

діяльності» дисципліну «Основи оперативно-розшукової діяльності» (нетаємна частина). Зазначене дозволить розширити сферу знань для правоохоронної діяльності та перепідготовку цієї категорії осіб для потреб практики.

---

1. Сервецький І. Український детектив: два в одному / І. Сервецький, Г. Карпюк // Іменем Закону. – 2015. – №№ 26–27. – С. 12–13.

2. Мовчан А. В. Інформаційно-аналітична робота в оперативно-розшуковій діяльності міліції : монографія / А. В. Мовчан. – К. : ДНДІ МВС України ; Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. – 352 с.

Бабанін Сергій Володимирович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права
та кримінології Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПОЛОЖЕННЯ ВІДБОРУ ТА ПОРЯДКУ ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ УКРАЇНИ ТА США

Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1].

У Сполучених Штатах Америки немає єдиного поняття «поліція США». Відсутнє також і єдине поліцейське управління. Кожен штат має своє поліцейське управління, яке є незалежним від інших. Крім того, у США є федеральні правоохоронні відомства. До них належать федеральні маршали, ФБР та ін. Ці структури займаються розслідуванням федеральних злочинів. Однак загалом навантаження щодо протидії злочинності лягає переважно на поліцейські управління міст і штатів. Очолює місцевий поліцейський орган комісар, шеф поліції або суперінтендант.

Конкурс на посаду поліцейського у США завжди високий – близько 20 людей на місце. Правоохоронним органам у США довіряють 66–70 % населення. У Західній Європі цей показник становить 61 % [2]. Про рівень довіри поліцейському свідчить і відсутність у США, на відміну від України, інституту «понятих»: поліцейський може проводити необхідні процесуальні дії самостійно і його словам повірять. Однак за неправдиві показання поліцейський може бути засуджений до 15 років позбавлення волі [3]. В Україні, згідно з результатами опитування, колишня міліція мала низькі показники довіри населення (22 %). Проте у новоствореної поліції ці показники значно вищі (52 %) [4].

Вимоги для кандидата в поліцейські США: вік від 21 до 35 років, громадянство США, відсутність судимостей (і бажано правопорушень як

таких), навчання в поліцейській академії (6–9 місяців).

На службу в поліції України можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою [1].

По закінченні академії поліцейський США починає службу з патрулювання вулиць (обов'язково для усіх поліцейських). Триває цей період близько 3-х років.

На відміну від України й багатьох інших країн, у США звання не присвоюють за вислугою років або за певні заслуги. Кожен, хто прийшов служити у поліцію, автоматично одержує звання «officer» (офіцер). Це найнижче звання у поліції. Переважна більшість поліцейських виходить з ним на пенсію. Дехто вважає, що це звання перекладається як «офіцер». Проте більш правильним є його переклад як «працівник поліції».

Іншим початковим званням поліцейського є детектив, яке відповідає званню офіцера, проте вважається більш престижним. Детективи бувають 3-х класів, які за статусом є рівними (класи необхідні, щоб показати, як давно детектив працює у поліції і який у нього послужний список). Системи звань у різних штатах дещо відрізняються. Наприклад, у департаменті поліції Нью-Йорка система звань така: офіцер/детектив, сержант, лейтенант, капітан, інспектор, шеф (1, 2, 3-зірковий), шеф поліції, помічник комісара, комісар. Однак у деяких штатах і управліннях можуть бути проміжні звання або звання можуть по-іншому називатися. При цьому посади з двома вищими званнями обіймають цивільні особи, яких призначає мер або губернатор штату.

Після відпрацювання поліцейським у званні «офіцера» від 3-х до 5-ти років можна скласти іспити, за результатами яких присвоюється наступне звання – «сержант». Після «сержанта» поліцейський може одержати звання «лейтенант», а після нього вже «капітан».

В Україні звання присвоюються залежно від посади та вислуги років. При цьому система звань у поліції України суттєво не змінилася порівняно з колишньою міліцією. Серед новел є введення звання «капрал» замість «молодший сержант», скасування звань «прапорщик» та «старший прапорщик», а також введення звань «генерала» третього, другого та першого рангу [1].

Шериф у США, на відміну від звичайних поліцейських, є виборною посадою і його юрисдикція поширюється на округ штату (за межами великих міст).

Також у структурі поліції США є поліція штату, яка зазвичай контролює магістралі або втручається у розслідування окремих справ, якщо цього вимагають обставини. Однак при цьому шерифи, керівники управлінь не підпорядковуються поліції штату.

У випадку переведення або працевлаштування у нове поліцейське управління поліцейський США повинен знову починати зі звання офіцера й пройти шлях патрульного (тобто звання зі старого поліцейського управління не зберігається). Відпустка поліцейського дорівнює 20 дням у перші 3 роки служби й 26 дням після 3-х років служби. Черговість відпустки залежить від вислуги років у поліції.

Незважаючи на платну медицину, у США не тільки самого поліцейського, але й усю його родину (у тому числі й усі попередні родини) довічно забезпечують безкоштовною й повною медичною страховкою, яка включає дантистів і офтальмологів. Під час служби офіцер забезпечується талонами на харчування у фіксованих ресторанах і кафе міста. Стартова зарплата поліцейського, залежно від регіону, близько 42000 доларів на рік. За наступні п'ять років зарплата гарантовано збільшується мінімум до 78000 (також залежно від регіону). Поліцейським не рідко роблять істотні знижки при сплаті оренди житла.

В Україні поліцейським гарантується безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України. Члени сімей поліцейських (дружина/чоловік, діти до 18 років, а в разі їх навчання у вищих навчальних закладах – до 23 років), а також члени сімей поліцейських, які загинули (померли), пропали безвісти, стали інвалідами під час проходження служби в поліції (у тому числі під час участі в міжнародних миротворчих операціях), мають право на безоплатне медичне обслуговування в закладах Міністерства внутрішніх справ України [1].

Поліцейський США має право піти на пенсію після 20 років вислуги. Максимальний вік поліцейського – 55 років. Пенсія поліцейського становить 50 % від зарплати п'яти кращих років роботи. Оскільки понаднормові оплачуються окремо, так само як і робота у вихідні й свята, то зарплата у кращі роки може становити 130000 доларів, а тому довічна пенсія становитиме 65000 доларів на рік. Крім того, держава нараховує до цієї суми по 1,5 % за кожен відпрацьований у поліції рік. А також до цього додається звичайна пенсія, яка сплачується державою незалежно від того, ким працювала особа [5].

Поліцейські України, які мають спеціальні звання молодшого складу поліції, перебувають на службі до досягнення ними 55-річного віку. Особи, які мають спеціальні звання середнього і вищого складу поліції, залежно від присвоєних їм спеціальних звань, перебувають на службі до досягнення ними такого віку: 1) до підполковників поліції включно – 55 років; 2) полковники, генерали поліції – 60 років. При цьому чинне законодавство України не передбачає можливості звільнення зі служби в поліції за вислугою років [1].

Вважаємо, що використання зарубіжного досвіду діяльності поліції буде корисним лише за умови врахування національних особливостей правоохоронної діяльності.

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page1>.
2. Показатели доверия правоохранительным органам в зарубежных странах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.levada.ru/old/press/2010021605.html>.
3. Полиция США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.8prav.ru>.
4. Рівень довіри до нової патрульної поліції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unian.ua/society/1151178-riven-doviri-do-novoji-patrulnoji-politsiji-bilsh-nij-udvichi-vischiy-nij-do-staroji-militsiji-opituvannya.html>.
5. Как, сколько и за что платят американскому полицейскому [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://police-ua.com/showthread.php?t=8192>.

Дараган Валерій Валерійович,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
та спеціальної техніки факультету № 1
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ДЕПАРТАМЕНТУ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК УМОВА ЯКІСНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

10 квітня 2014 року Верховна Рада України прийняла в новій редакції Закон України «Про здійснення державних закупівель». Метою цього Закону є створення конкурентного середовища у сфері державних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвиток добросовісної конкуренції.

Зазначений вище закон передбачає можливість проходження навчання (підвищення кваліфікації) для усіх членів комітету з конкурсних торгів. Однак у законі немає вказівки на необхідність проходження такого навчання працівниками контролюючих органів. Але ж це одна з найбільш необхідних умов для якісного забезпечення контролю за законністю проведення державних закупівель.

Останнім часом в Україні приділяється значна увага питанням контролю за проведенням державних закупівель як з боку політиків, міжнародних та громадських організацій, так і з боку науковців.

Сфер державних закупівель на сьогоднішній день залишається одним із пріоритетних напрямів діяльності оперативних підрозділів Департаменту захисту економіки Національної поліції, показник за даним напрямом безпосередньо враховується при оцінці діяльності оперативних підрозділів.

Ускладнення криміногенної ситуації, поширення організованої злочинності, поява нових видів злочинів, використання кримінальними структурами досягнень науково-технічного прогресу пред'являє сьогодні до працівника